

IDŐUTAZÁS A 2010-BEN 100 ÉVES DÉLMAGYARORSZÁGGAL: 1980 (71. RÉSZ)

Űrhajósok: Szeged vendégei

Huszonkilenc hét múlva lesz 100 éves az 1910. május 22-én útjára bocsátott Délmagyarország. Lapunk e jubileuma alkalmából, mintegy visszazárlásként, időutazásra hívjuk olvasóinkat: hétről hétre egy-egy esztendő újságtermését átlapozva fölillantjuk, milyennek láttatta a világot – az országot, a régiót, Szegedet – a Délmagyarország. A magyar vidék legpatinásabb lapja sorozatának hetvenedik állomása: 1980.

CSONGRÁD MEGYE
ÚJSZÁSI ILONA

„Szojjet–magyar űrpáros a kozmoszban. A Szojuz–36 fedélzetén Valerij Kubaszov és Farkas Bertalan. A kozmonauták közérzete jó – Készülnek a találkozóra az űrállomással” – olvasható az öles betűs címrészlet a május 27-i címlapon a két asztronautát ábrázoló első fotó fölött.

„Egyhetes űrutazás után visszatér a Földre Farkas Bertalan magyar asztronauta” – emeljük ki a kronológiából is a június 3-i jeles eseményt. Alig több mint két hónap múl-

va a kozmosz hősei már Szegedre kirándulnak. Az augusztus 19-i címlapunk fele az övék: „Farkas Bertalan és szovjet űrhajósok látogatása Szegeden”. A jeles eseményről „Pillanatok, percek, órák” címmel egykolumnás összeállításban számolunk be.

CSALÁDI KÖRBE. „Vasárnap Farkas Bertalan magyar űrhajós és a szovjet űrhajósok egy csoportja – Alekszej Jeliszejev űrhajós mérnök, aki a magyar–szovjet űrvállalkozás földi repülésirányító parancsnok volt, Valerij Kubaszov, a Szojuz–36 parancsnoka és Vlagyimir Dzsanyibekov űrhajós – családjával Szegedre látogatott. A szovjet űrhajósok hazánkban, a Balatonnál töltik szabadságukat, és magyar űrhajós társukkal, Farkas Bertalannal a hétvégén felkeresték Szegedet, hogy megismerjék vidékünket, s megtekintésük a Szegedi Szabadtéri Játékok előadását.

A kedves vendégeket vasárnap délután (...) a DÉLÉP újszegedi vendégházában dr. Koncz János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára és dr. Székely Sándor, a szegedi városi pártbizottság titkára fogadta. Az esti órákban lezajlott baráti találkozón részt vett dr. Berecz János, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a KB külügyi osztályának vezetője, dr. Komócsin Mihály, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára és Török József, a városi pártbizottság első titkára is.”

TAPS BERCIEKNEK. „Csodálatos ország, csodálatos emberek” – így összegezte tapasztalataikat „Valerij Kubaszov. Farkas Bertalan, akít szovjet űrhajós kollegái is Bercinek szólítanak, közvetlenségével, szerénységével, barátságos magatartásával hamar megnyerte a baráti találkozó minden résztvevőjének rokonszenvét. Mosolyogva szólt arról, hogy sok levelet

Farkas Bertalan és szovjet űrhajósok látogattak Szegedre. A kozmosz hőseit családtagjaik is elkísérték – itt párt- és állami vezetők fogadták őket. FOTÓ: ENYEDI ZOLTÁN

kap az ország minden részéből fiataloktól, gyerekektől, de idősebbektől is. (...) Sok levelet csak így címeznek meg: Farkas Bertalan űrhajósnak – és ezek is eljutnak hozzá, ami

jéről jól ismert, mosolygós, bajszos Farkas Bertalan autogramkérők rohantak meg, akit az előadás megkezdéséig 'fogságban' tartották”.

„A vendégek megtekintet-

megálltak nézelődni és fényképezni az Árvízi emlékműnél – egy kukkantás Alsóvárosra, és máris a szalámigvár dolgozói között találták magukat. Itt már nehéz lett volna eldönteni, hogy ők érdeklődtek-e többet, vagy a gyárbeliek kíváncsiskodtak jobban.”

„Délután a KISZ megyei bizottságának vezetőképző táboraiba látogattak a vendégek. (...) Aláírásokért rohmoztak a tábor lakói.” Kérdéseikre „csöndes, kedves hangon először Farkas Bertalan felelt. Elmondta, a két magyar űrhajósnak további tanulmányi tervei vannak, az egyetemet szeretnék elvégezni, közben a Honvédelmi Minisztériumban dolgoznak, és természetesen tartják a kapcsolatot Csillagvárossal is.”

„Igazi pihenésre késő délután maradt egy kis idő. A Szöke Tiszán fogadta Papp Gyula, a városi tanács elnöke és Dékány László, a vendéglátó vállalat igazgatója, és tiszai hajózárra hívta az űrhajósokat, családtagjaikkal együtt. Szeged kedves vendégei ma reggel utaznak vissza Budapestre.”

Arcél: Ladányi Zsuzsa (1934–). Gyöngyön, 1949. február 25-én született Ladányi Zsuzsanna. Újságírói pályájáról azt meséli: „Magyar–francia szakos tanári diplomával a zsebemben a véletlen sodort a bölcsészkarra a sajtó világába: a Délmagyarországnál 1973-ban, a kulturális rovatban kezdtem – Nikolényi Istvánnal –, aztán átkerültem a városi politikához, ahol Halász Miklós volt a rovatvezető. Közben oklevelet szereztem a Magyar Újságíró Szövetség iskolájában. Tíz évet töltöttem a szerkesztőségben, foglalkoztam kultúrával, színházzal, filmmel, könyvtárakkal és oktatással, bűnügyi tudósítóként ott voltam minden fontos tárgyaláson, egy ideig a szegedi nagyberuházásokat is figyelemmel kísérhettem. A Délmagyarországnál szerzett gyakorlatból sok erőt merítettem, amikor 1983-ban a Magyar Rádió Csongrád és Bács-Kiskun megyei tudósítója lettem. A sport kivételével foglalkoztam mindennel. 2003-ban intettem búcsút a Rádiónak. Minden alkotó energiámat képzőművészeti kiadványok írásának, könyvtervezésnek és szerkesztésnek szenteltem. Így lettem Schéner Mihály Kossuth-díjas képzőművész írásainak gondozója, sajtó alá rendezője...”

érthető is, hiszen csak egyedül ő magyar űrhajós.

A szabadtéri előadására látogató űrhajósokat „a Dóm téren a nézők, akik felismerték őket, spontán tapssal üdvözölték, és sokan kezet is szorítottak velük. A tévé képernyő-

ték a Magyar Állami Népi Együttes előadását.”

VÁROSNEZŐK. „Reggeli után azonnal autóbusszba ültek, megnézték Újszegedet, Fölsővárost, Tarjánt, az olajmezőt, a belvárost – néhány percre

Kronológia: 1980

Április 5.: Jugoszláv együttműködési egyezmény a Közös Piac. **Április 18.:** Rodézia elnyeri függetlenségét Zimbabwe néven. **Május 4.:** 88 éves korában meghal Josip Broz Tito jugoszláv szövetségi elnök. **Július 19.:** Megkezdődik a XXII. olimpiai játékok Moszkvában. **Augusztus 14–31.:** Sztrájk Gdańskban, a hajógyárban Lech Walesa vezetésével. **Október 29.:** Budapest, az Őrs vezér tere felavatják az ország első, nyugati stílusú üzletközpontját, a Sugárt. **November 4.:** Ronald Reagan győz az amerikai elnökválasztáson. **November 18.:** A Magyar Televízió új kulturális műsort indít Stúdió '80 címmel. **November 28.:** Megjelenik a Bibó-émlékkönyv.

Új áruházak a szegedi belvárosban

„Idén már a Domusban és a nagyáruházban vásárolhatunk” – örül január 13-i olvasóinkkal együtt Ladányi Zsuzsanna. „Az alapok lerakásától kezdve rendszeresen tájékoztatjuk olvasóinkat a Kis-Dugonics tér–Dáni János utca sarkán épülő Domus lakberendezési áruház és a Jókai utcán magasodó Szeged nagyáruház építkezéséről. (...) Mostani híradásunkat már így vezethetjük be: idén két, nagy alapterületű áruházal gazdagodik Szeged kereskedelmi hálózata.” Az Enyedi Zoltán fotóján látható Domus a kitűzött határidő előtt átadják, „tavasszal már itt vásárolhatunk. (...) Az áruház őszi megnyitására javában készül a Szeged és Vidéke ÁFÉSZ, a Komplex Ruházati Vállalat és a Csongrád Megyei Vendéglátó Vállalat. Az árualap biztosítása érdekében már elküldték a megrendeléseket.”

Könyvtár, levéltár

SZEGED. „Hamarosan befejeződik a Dóm téri könyvtár és levéltár alapozása. A földmunkákkal már jórészt végeztek a DÉLÉP dolgozói, részben kialakították a leendő, 18 tonnás tartópillérek helyét. Rövidesen hozzákezdhetnek az előre

gyártott vasbeton vázszerkezet szereléséhez” – látható július 10-én Somogyi Károlyné felvételén, amelyet fotóriporterünk „az építkezéssel szomszédos Apáthy-kollégium legfelső szintjére kapaszkodva készített.

NAPI HÍREK

HÁRMAS IKREK. „1980 első órájában 29 gyermek született hazánkban.” Az ÁB-bébitet – „ritka esemény, a vidéki 'első' ezúttal trió lett: a hármas leányikrek, Deák Emese, Hilda és Dóra 0 óra 30 másodperctől két perc alatt születtek meg Szegeden – 20-20 ezer forintot kötvénnyel köszöntötte Benák László, a biztosító Csongrád megyei igazgatóságának képviselője” (január 3., csütörtök).

KOLOZSVÁRI SZÍNHÁZ. „A Magyarországon vendégszereplő Kolozsvári Állami Magyar Színház társulata tegnap, kedden a kora délutáni órákban Szegedre érkezett. (...) Szegedi vendégszereplésük két estjén Paul Everac román író és Sütő András romániai magyar író egy-egy drámája kerül színre” (február 6., szerda).

MÁRKA. „Ha 50 db, bármilyen MÁRKA-kupakot összegyűjt, és 1981. március 1-jéig beküldi vagy beviszi azokat a MÁRKA-kupak-központba, sorsjegyet kap, részt vesz a nyere-menysorsoláson. Főnyeremény: egy Lada személygépkocsi” (április 10., csütörtök).

SZAVAZÁS. „A képviselő-választások Csongrád megyei végeredménye. 1. Apró Antal” – A választójogosultak száma 17 922; a szavazáson részt vevők százaléka: 95,8; az érvényes szavazatok száma: 17116; az érvénytelen szavazatok száma: 47; az érvényes szavazatokból a jelöltre leadott szavazatok százaléka: „99,8” (június 10., kedd).

SÉTAHAJÓ. „A Tiszavirág és az Odessa sétahajó szinte óránként indul a rakparti 'kikötő'-ből” (július 27., vasárnap).

KÉPMAGNOVAL. „A 10-es számú Volán forgalombiztonsági csoportja képmagnót is használ a vállalat gépjárművezetőinek ellenőrzésekor. A felvétel megmarad a számonkérésig” (augusztus 1., péntek).

ÁRADÁS. „A vízügyi előrejelzések ellenére sok szegedi hétfégi üdülőház tulajdonosát érte meglepetés, amikor a Sárgára, a Tisza jobb parti üdülőterületére indult: már csak csónakkal közelíthette meg a hétfégi házat” (augusztus 7., csütörtök).

MARATONI. „A XXIV. nemzetközi maraton verseny” „a legjobb Csongrád megyei maratonista Rónyi József (SZVSE)” (zeptember 9., kedd).

TESTNEVELÉS. Szegeden „az általános iskolai tanulóknak 12, a középiskolásoknak 17 százaléka igazolt versenyző a város 32 sportegyesületében” (október 23., csütörtök).

NOSZF. „Szegeden és a szegedi járásban is megemlékeznek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 63. évfordulójáról” (november 5., szerda).

PATYOLAT. „A Szegedi Patyolat Vállalat (...) kitarított 1975-ös elhatározása mellett, amely szerint a családok ellátását könnyítő szolgáltatásokat kell fejleszteni” (november 19., szerda).